WIKIPEDIA

Poljski jezik

Poljski jezik (polj. *język polski*; ISO 639-3: pol (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=pol)) je službeni jezik Republike Poljske. Zajedno s češkim, slovačkim, lužičkosrpskim i drugim jezicima čini skupinu zapadnoslavenskih jezika. Govori ga blizu 50.000.000 ljudi, od čega 36,600,000 u Poljskoj (1986)[2].

Poljski jezik
język polski

Države **govorenja:**	Poljska, Bjelorusija, Ukrajina, Češka, Slovačka, Litva, SAD
Regije **govorenja:**	Europa
Broj govornika:	50 milijuna[1]
Rang:	25.
Razredba:	indoeuropski

slavenski

zapadnoslavenski

lehitski

poljski

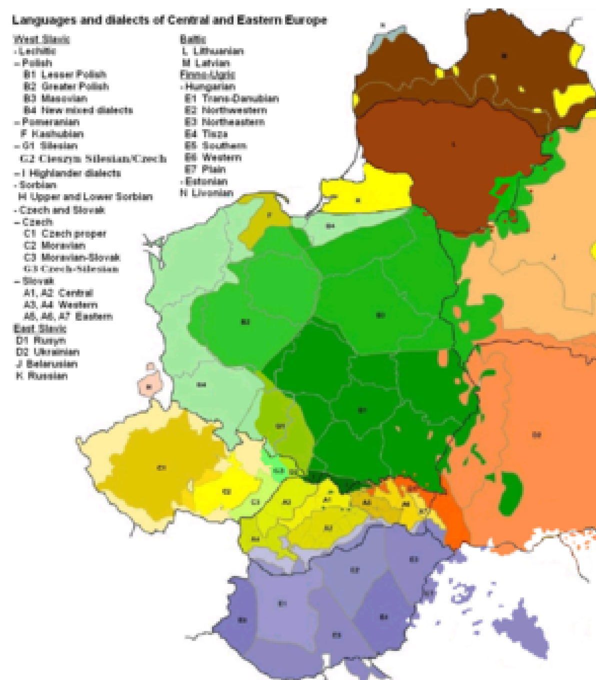
Jezični kôd

ISO 639-**1**:	pl
ISO 639-**2**:	pol
ISO 639-**3**:	PQL

Vidi također: Jezik | Jezične porodice i jezici | Popis jezika po kodnim nazivima |Dodatak: Popis jezika

Sadržaj

Narječja

Jedna klasifikacija narječja poljskog jezika

Podrobniji članak o temi: narječja poljskog jezika

- velikopoljsko narječje - Velikopoljska (sjeverozapadna unutarnja Poljska,
- mazursko narječje - Mazovija (sjeveroistok Poljske)
- malopoljsko narječje - Malopoljska (jugoistočna Poljska i središnja Poljska), zap. Ukrajina
- sjevernokreško narječje (sjeverni Kresy) - govore ga Poljaci u Litvi (okolica Vilniusa), Bjelorusiji (posebice sjeverozapad), u nekim klasifikacijama ga stavljaju sa mazurskim

- južnokreško narječje (južni Kresy) - neki ga smatraju pidginom poljskog i staroruskog jezika koji se govorio u Crvenoj Rusiji (današnja Galicija)
- kašupsko narječje (spor sa Kašubima koji to smatraju svojim jezikom) - govori ga se u pokrajini Pomorje, zapadno od Gdanjska,
- šlesko narječje - govori se u središnjoj južnoj Poljskoj (neki ga smatraju posebnim jezikom)
- goralsko narječje - govor gorštačkog plemena na jugu Poljske i sjeveru Slovačke, uz poljsko-slovačku granicu; predmetom su sporenja o nacionalnoj pripadnosti (kasno razvijanje nacionalne svijest i opredjeljivanja), a spore se Poljska, Češka i Slovačka
- nova miješana narječja - narječja na repoloniziranim krajevima nakon drugog svjetskog rata na zapadu, sjeverozapadu, jugozapadu i sjeveroistoku današnje Poljske (karakteristike govora područja u poljskom zvanom Kresy, krajeva koja je pripojio SSSR nakon drugog svjetskog rata)

Izvan tradicionalnih šema se nalaze i gradska narječja, kao što su varšavsko narječje (danas je sačuvan u izvornom obliku samo u četvrti Prazi, koja se nalazi s druge strane Visle), poznanjsko narječje, ljodzsko narječje i lavovsko narječje, zatim nekolicina strukovnih narječja i sociolekta, od kojih je najpoznatija grypsera.

Fonologija

Samoglasnici

Poljski jezik ima 8 samoglasnika.

Jednoglasnici poljskog jezika

	prednji		**srednji**	**stražnji**	
	oralni	nazalni		oralni	nazalni
zatvoreni	i		ɨ	u	
srednji	ɛ	ɛ̃		ɔ	ɔ̃
otvoreni			a		

Suglasnici

Poljski ima 27 suglasničke foneme i 2 polusamoglasnika.

Suglasnici poljskog jezika

	bilabijalni	**labio-dentalni**	**alveolarni**	**prednjo-tvrdonepčani**	**stražno-tvrdonepčani**	**palatalni**	**velarni**
ploziv	p b		t d				k g
slivenik			ts dz	tɕ dʑ	tʃ dʒ		
nazal	m		n	ɲ			ŋ
vibrant			r				
frikativ		f v	s z	ɕ ʑ	ʃ ʒ		x
lateral			l				
polu-	w					j	

samoglasnik							

Pismo

Poljski koristi latinicu.

A	Ą	B	C	Ć	D	E	Ę	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	Ń	O	Ó	P	Q	R	S	Ś	T	U	V	W	X	Y	Z	Ź	Ż
a	ą	b	c	ć	d	e	ę	f	g	h	i	j	k	l	ł	m	n	ń	o	ó	p	q	r	s	ś	t	u	v	w	x	y	z	ź	ż

Sljedeća tablica prikazuje slova poljske latinice, glasove poljskog jezika i njihove približne hrvatske ekvivalente:

Poljsko slovo	Glas	Približni glas u hrvatskom	Primjer	Napomene
a	[a]	**a**	**a**dres (adresa)	uvijek kratko *a*
ą	[ɔ̃]	--	w**ą**ż (zmija)	nazalni (nosni) *o*, kao u francuskom *b**o**n*
b	[b]	**b**	**b**ar	
c	[ts]	**c**	**c**ukier (šećer)	ispred slova **i** izgovara se *ć*
ć	[tɕ]	**ć**	**ć**wierć (četvrt)	ispred samoglasnika piše se **ci**: npr. ***ci**elę* (tele)
d	[d]	**d**	**d**om (kuća)	
e	[ɛ]	**e**	**efe**kt	uvijek kratko *e*
ę	[ɛ̃]	--	**ję**zyk (jezik)	nazalni (nosni) *e*, kao u francuskom *s**ai**nt*
f	[f]	**f**	**f**ragment	
g	[g]	**g**	**g**łos (glas)	
h	[x]	**h**	**h**umor	
i	*1.* [i] *2.* [ʲ]	**i**	**i**mię (ime)	*1.* uvijek kratko *i* *2.* koristi se za označavanje prethodnog suglasnika kao mekog, ne izgovara se između suglasnika i samoglasnika: *im**i**ę* = [imʲɛ]
j	[j]	**j**	**j**a	
k	[k]	**k**	**k**asa	
l	[l]	**l**	**l**egenda	
ł	[w]	--	**ł**yżka (žlica)	neslogotvorno *u* kao u *e**u**ropa* ili kao **w** u engleskom ***w**hy*

m	[m]	**m**	**m**aj	
n	[n]	**n**	**n**oga	
ń	[ɲ]	**nj**	ko**ń** (konj)	ispred samoglasnika piše se **ni**: npr. ***ni**e* (ne)
o	[ɔ]	**o**	k**o**nt**o**	uvijek kratko *o*
ó	[u]	**u**	s**ó**l (sol)	uvijek kratko *u*
p	[p]	**p**	**p**as	
q	[p]	**k**	**q**uiz	samo posuđenice
r	[r]	**r**	**r**ęka (ruka)	uvijek neslogotvrono *r*, npr. *litr* (litra) je jednosložna riječ
s	[s]	**s**	ba**s**	
ś	[ɕ]	li**š**će	**ś**liwa (šljiva)	meko (palatalizirano) *š* ispred samoglasnika piše se **si**: npr. ***si**edem* (sedam)
t	[t]	**t**	**t**enis	
u	[u]	**u**	s**u**ma	uvijek kratko *u*
v	[v]	**v**	**v**ia	samo posuđenice
w	[v]	**v**	**w**aga	
x	[ks]	**ks**	**x**enia	samo posuđenice
y	[ɨ]	--	s**y**n (sin)	kao *y* u engleskom Harr*y*
z	[z]	**z**	**z**ebra	
ź	[ʑ]	--	**ź**le (zlo)	meko (palatalizirano) *ž* ispred samoglasnika piše se **zi**: npr. ***zi**ma* ([ʑima])
ż	[ʒ]	**ž**	**ż**aba	

Poljski dvoslovi	Glas	Približni glas u hrvatskom	Primjer	Napomene
ch	[x]	**h**	da**ch** (krov)	
cz	[tʃ]	**č**	**Cz**ech	
dz	[dz]	ota**c** bi	**dz**won (zvon)	zvučno *c*
dź	[dʑ]	**đ**	**dź**wig (kran)	ispred samoglasnika piše se **dzi**: npr. ***dzi**ewięć* (devet)
dż	[dʒ]	**dž**	**dż**ungla	
rz	[ʒ]	**ž**	**rz**ecz (stvar)	
sz	[ʃ]	**š**	**sz**koła	

Izvori

1. http://www.mkidn.gov.pl/website/index.jsp?artId=1095
2. Ethnologue (16th) (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=pol)

Literatura

- Julije Benešić - "Hrvatsko-poljski rječnik". Zagreb, 1949.
- Milan Moguš, Neda Pintarić - "Poljsko-hrvatski rječnik". Zagreb, 2002.
- Łucja Bednarczuk-Kravić, Marica Korzinek - "Rozmówki polsko-chorwackie ze słowniczkiem turystycznym". Warszawa, 2002.

Vanjske poveznice

- Osnovni hrvatsko poljski frazeološki rječnik (http://www.darlex.pl/download/chorwacki_frazeologia.pdf)
- Ethnologue (14th) (http://www.ethnologue.com/14/show_language.asp?code=PQL)
- Ethnologue (15th) (http://www.ethnologue.com/15/show_language.asp?code=pol)
- Polish 101 (http://www.101languages.net/polish/) Learn Polish online
- pl.wikipedia.org (https://pl.wikipedia.org/) wikipedia na poljskom jeziku
- sjp.pwn.pl - słownik języka polskiego (http://sjp.pwn.pl/) (poljski rječnik)
- Gramatyka języka polskiego (http://grzegorj.w.interia.pl/gram/isopl/gram1.html) (Gramatika poljskog jezika, na poljskom i engleskom)

Službeni jezici Europske unije

bugarski • češki • danski • engleski • estonski • finski • francuski • grčki • hrvatski • irski • latvijski • litavski • mađarski malteški • nizozemski • njemački • poljski • portugalski • rumunjski • slovački • slovenski • španjolski • švedski • talijanski

Izvor: Službene mrežne stranice EU (http://www.europa.eu) • Vidi još: Nazivi EU na raznim jezicima

Zapadnoslavenski jezici ⇒ Slavenski jezici

češki • donjolužičkosrpski • gornjolužičkosrpski • kašupski • knaanski† • polapski† • poljski • slovački• šleski

† izumrli jezici